

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Set og tænkt under den store Krig (1)

Citation: Larsen, Karl: "Set og tænkt under den store Krig", i Larsen, Karl: *Set og tænkt under den store Krig*, Erslev & Hasselbalchs Forlag, Schetelig's Boghandel, 1915, s. 155.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_19-shoot-idm140378515746464/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Set og tænkt under den store Krig

gøre uden at give sig til at diskutere *den ganske Histories Filosofi* og navnlig det Spørgsmaal, hvordan Verden vilde have set ud uden disse eller hine Krige eller Revolutioner. *Men det er goldt Arbejde*.

Naar man erindrer den »Heksehynne« hvormed Herr Rubins første Indlæg — som ovenfor S. 120 anført — endte og mindes det nære Slægtskab, hans Opfattelse af Krigen stod i til Sv. Langes Betragtning af den som »ikke noget som helst andet end Bestialitet«, kan man i det lige nu citerede konstatere glædelige Fremskridt. Der er dog altsaa Blade i Historien, som vidner til Fordel for Krigens Rolle som Kulturspreder; det lader sig i hvert Fald diskutere, hvorvidt Krigen har været et *væsentligt* Middel til Idéernes Fremme. Det indrømmes stiltiende — hvad der ganske vist heller ikke af noget Menneske med blot en Smule Kundskaber lod sig nægte — at den franske Revolution og Napoleonskrigene har haft Betydning for Udviklingen af den sociale Lighed m. v.

Og de »Men'er«, Herr Rubin hertil føjer, er, ret beset, meget svage. Først har Taine ment, at Frankrig kunde være naaet videre uden Revolutioner, men her har Herr Rubin tusindfold Ret, naar han tilsidst bemærker, at Drøftelsen af, hvordan Verden vilde have set ud uden disse eller hine Krige eller Revolutioner, er »goldt Arbejde« og Henvisningen, til at England var Kulturfører uden Krig, hensættes tidsmæssigt ubestemt og kan i hvert Fald ikke referere sig til de Tider, da Religionsfrihed og